

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Запорізький національний університет · Харківська державна академія дизайну і мистецтв
Черкаський державний технологічний університет · Національна спілка художників України
Науковий фаховий журнал «Український мистецтвознавчий дискурс»

KYIV DESIGN CONFERENCE 2026

Київська конференція з дизайну.
Сталий розвиток суспільства
та дизайн-діяльність у просторі
айдентики територіальних громад

16 квітня 2026 р.
м. Київ

дження. Київ, 2025.

3. Папанек В. Дизайн для реального світу. Київ, АртХасс, 2021.
4. AIGA. Design Business and Ethics. New York, 2009.
5. Graphic Artists Guild. Graphic Artists Guild Handbook: Pricing & Ethical Guidelines. 2021.
6. Ico-D. Professional Standards. Montreal, 2019.
7. READ — Spanish Network of Design Associations. Code of Ethics for Designers. Madrid, 2022.

УДК 7.012:655.533:821.161.2(477)

Скорич Марія-Дарина, студентка кафедри дизайну

Миронова Ганна, науковий керівник, член-кореспондент Національної академії мистецтв України, старший викладач кафедри дизайну,
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Київ, Україна

ВІЗУАЛЬНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ТВОРЧОСТІ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ В СУЧАСНОМУ КНИЖКОВОМУ ДИЗАЙНІ УКРАЇНИ

Анотація. Досліджено трансформацію візуальних образів у сучасному оформленні творів Ольги Кобилянської. Акцентовано увагу на переході від традиційного ілюстрування до модерністських, символічних та мінімалістичних рішень, що відповідають запитам сучасного читача. Розглянуто дизайн книги як засіб актуалізації феміністичних та інтелектуальних ідей письменниці через інструменти типографіки, колористики та ілюстрації на прикладі сучасних книжкових видань. Доведено, що дизайн книги виступає важливим інструментом популяризації української літературної спадщини та формування її сучасного візуального образу.

Ключові слова: Ольга Кобилянська, дизайн, дизайн книги, візуальна інтерпретація, ілюстрація, серійне видання, символізм.

Вступ. Творчість Ольги Кобилянської займає важливе місце в українській літературі відзначаючись глибоким психологізмом та увагою до внутрішнього світу людини. Її твори, зокрема «Valse mélancolique», «Земля», «Царівна» мають складну емоційну та образну структуру, що відкриває широкі можливості для візуальної інтерпретації. У сучасному контексті дизайн книги виступає не лише засобом оформлення тексту а й інструментом його актуалізації та інтерпретації змісту, який впливає на сприйняття твору читачем.

Актуальність дослідження зумовлена потребою популяризації української класичної літератури серед молодшої аудиторії, яка орієнтується на візуальну привабливість та естетичну якість видання. Сучасний читач сприймає книгу як комплексний продукт, де важливу роль відіграє не лише зміст, а й форма його подачі.

Метою дослідження аналіз особливостей візуальної інтерпретації творчості Ольги Кобилянської у книжковому дизайні на основі сучасних видань.

Матеріали та методи. Об'єктом дослідження є сучасні українські видання творів Ольги Кобилянської. Предметом — візуальні засоби, що застосовуються у їх оформленні. У дослідженні використано метод візуального аналізу для розгляду художнього оформлення видань. Порівняльний метод — для виявлення відмінностей між традиційними та сучасними підходами.

Результати. Проведене дослідження візуальної інтерпретації творчості О. Кобилянської в сучасному книжковому дизайні дозволило виявити кілька ключових стратегій, що свідчать про глибоке переосмислення класичної спадщини. Аналіз репрезентативної вибірки сучасних видань (зокрема, видавництв «Vivat», «Фоліо», «Yakaboo» та «Видавництво РМ») підтверджує відхід від традиційного

етнографічного та побутового реалізму. Сучасні дизайнери використовують мову символів, метафор та актуальних графічних стилів для актуалізації феміністичного, модерністського та психологічного дискурсів письменниці, роблячи їх зрозумілими та привабливими для нового покоління читачів.

На основі аналізу можна виділити три ключові візуальні стратегії:

Формування складних візуальних метафор та алегорій. Замість лінійного ілюстрування сюжету дизайнери використовують мову символів. Яскравим прикладом є видання «За ситуаціями» (Видавництво «Vivat») [5]. Його обкладинка будується на симетричній композиції піктограм (клавіші піаніно, обручки, замки та ключі), що кодують ключові конфлікти твору — роль мистецтва, соціальні обмеження та шлюб. Лаконічна монохромна гама (синій на блакитному) та стилізація під народну графіку надають виданню сучасної національної естетики, що поєднує європейський модернізм з українським корінням. Аналогічний підхід, але в більш мальовничій манері, демонструють видання «Людина» та «Valse mélancolique» («Видавництво РМ») [7,9]. Тут використовуються алегоричні образи: профіль жінки, що читає оточений стилізованими жовтими птахами та червоними квітами, виступає як метафора інтелектуальної свободи та емансипації. Кольори (жовтий, червоний, білий) створюють відчуття енергії та пробудження. На обкладинці «Valse mélancolique» - три профілі, що зливаються в один образ, оточені музичними символами (труба, клавіші, ноти), візуалізують ідею трьох різних жіночих долей, об'єднаних музикою та спільним світовідчуттям. Кольорова гама (синій, жовтий, червоний) більш стримана та меланхолійна. Центральні жіночі образи перетворюються на алегорії через використання рослинних орнаментів та символічних птахів, що візуалізують ідею емансипації та свободи духу. Обидві обкладинки демонструють синтез історичної естетики з сучасною векторною графікою та лаконічною типографікою.

Актуалізація через наївне мистецтво та деконструкцію канону. Оформлення «Вибраних творів» (Серія «YaKa Школа») демонструє радикальний та сміливий підхід [4]. Рожевий фон та чорна лінійна графіка у стилі наївного мистецтва деконструють звичне сприйняття класики. Композиція, розділена на кадри, що нагадують комікс або колаж, поєднує портрети, побутові предмети (лист, музичні символи) та абстрактні елементи. Яскраво-жовтий шрифт назви додає динаміки, орієнтуючи видання на молодіжну аудиторію та пропонуючи легке та ігрове сприйняття текстів. Це свідчить про використання дизайну як інструменту залучення нової аудиторії та популяризації національної спадщини через зрозумілі їй візуальні коди.

Психологізація через сучасний портрет. Окремої уваги заслуговує стратегія видавництва «Фоліо», яке створило цілу серію видань творів Кобилянської, об'єднану єдиним візуальним канонем - сучасним психологічним портретом [3,6,8]. Ця серія демонструє, як дизайн може працювати не лише з окремим текстом, а й формувати цілісний, сучасний бренд класичного автора. На відміну від архаїчних, канонічних фотографій письменниці у хустці, дизайни обкладинок пропонують свіжий, іноді навіть провокативний погляд на її героїнь. Основою серії є центральний жіночий портрет, виконаний у сучасній лінійній та площинній манері, що тяжіє до естетики модерну та плаката. Композиція всіх обкладинок однотипна: великий портрет на яскравому, фактурному помаранчевому фоні, що створює сильний кольоровий акцент. У верхній частині розміщено стилізований, “неслухняний” шрифт з засічками, що імітує почерк письменниці, під яким проходить орнаментальна смуга в стилі грецького меандру — пряма візуальна відсилка до європейського модернізму початку XX століття. Деталі кожного портрета підкреслюють тематику творів, але загальна стилістика серії залишається незмінною.

Висновки. Візуальна інтерпретація творчості Ольги Кобилянської у сучасному книжковому дизайні базується на поєднанні символічності, асоціативності та психологічної глибини. Сучасні дизайнерські рішення спрямовані на передачу не лише змісту твору, а й його емоційної та ідейної складової. Використання концептуальних символів, наїву, експресивних кольорів та алегоричних колажів дозволяє актуалізувати модерністський та феміністичний вектори її прози, роблячи її візуально привабливою та зрозумілою для сучасного читача. Такий підхід не лише сприяє глибшому осмисленню творів, але й є необхідною умовою для подолання упереджень щодо архаїчності

класики, забезпечення стійкості національної видавничої справи та активного розповсюдження культурної спадщини в умовах сучасних викликів. Зростає роль серійного дизайну, що використовує стриману естетику та символічне кодування на обкладинці, роблячи класичні твори візуально впізнаваними та актуальними на книжкових полицях.

Список використаних джерел:

1. Агеева В. П. Жіночий простір: Феміністичний дискурс українського модернізму. Київ: Факт, 2003. 320 с.
2. Кириченко С., Миронова Г., Кардаш О. Роль графічного дизайну у формуванні візуальної ідентичності книги. Сталий розвиток суспільства та дизайн діяльність у просторі територіальної айдентики. Збірник матеріалів науково-практичної конференції (Київ, 16–17 квітня 2025 р.). Київ: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2025. С. 97–99.
3. Кобилянська О. В неділю рано зілля копала. Харків: Фоліо, 2023. – 253 с.
4. Кобилянська О. Вибрані твори. Київ: Yaka Школа, 2024. – 448 с.
5. Кобилянська О. За ситуаціями. Харків: Vivat, 2023. – 352 с.
6. Кобилянська О. Земля. Харків: Фоліо, 2022. – 384 с.
7. Кобилянська О. Людина. Вибрані твори. Київ: РМ, 2024. – 288 с.
8. Кобилянська О. Царівна. Харків: Фоліо, 2023. – 347 с.
9. Кобилянська О. Valse mélancolique. Вибрані твори. Київ: РМ, 2023. – 256 с.
10. Олійник, О. Ознаки унікальності української друкованої книги в контексті глобальної диджиталізації мистецтва. Культура і мистецтво у сучасному світі: збірник наукових праць. Київ: Київський національний університет культури і мистецтв. № 24. С. 243–252.

УДК: 76.012:794:316.613.4

Сокіра Дар'я Олександрівна

Балабуха Наталія Миколаївна

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Київ, Україна

ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАЛУЧЕННЯ АУДИТОРІЇ: ВИКОРИСТАННЯ ОБРАЗУ КОТІВ У РОЗРОБЦІ НАСТІЛЬНИХ ІГОР

Анотація. У роботі розглядається роль графічного дизайну як інструменту формування емоційного зв'язку з аудиторією. Особливу увагу приділено використанню антропоморфних образів, зокрема образу котів, у розробці настільної гри як засобу підвищення залученості користувачів. Проаналізовано сучасні наукові підходи до емоційного дизайну та антропоморфізму, які доводять ефективність використання «олюднених» образів у візуальній комунікації. Використання образу котів сприяє формуванню позитивного сприйняття продукту, підвищує його привабливість та емоційну цінність.

Ключові слова: графічний дизайн, емоційний дизайн, антропоморфізм, айдентика, настільна гра, візуальна комунікація.

Вступ. У сучасному дизайні особливого значення набуває не тільки функціональність продукту, але й його здатність викликати емоційний відгук у споживача. Графічний дизайн являє собою ключовий елемент формування такого зв'язку, особливо у сфері культурного відпочинку, де залучення аудиторії є одним із головних критеріїв успішності цього ж продукту. Одним із ефективних підходів у цьому контексті є використання антропоморфізму, тобто надання неживим об'єктам або тваринам людських рис, характеристик, стереотипів тощо. Такий підхід широко